

Vrouwelijke regeringsleider **Ten eerste**

‘De eerste vrouwelijke premier is al geboren’

JET BUSSEMAKER

(55) is minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, en PvdA-politica. Ze heeft een dochter van 16.

‘**F**ormele obstakels voor een vrouwelijke premier zie ik niet. Als we willen, kan het allang. Veel ministers zijn moeder, die stap hebben we gezet. We hebben veel vrouwelijke ministers, in 2008 hadden we vijf vrouwelijke fractieleiders in de Tweede Kamer.

‘Dat we straks verkiezingsdebatten krijgen met allemaal mannen en één vrouw past niet bij deze tijd. Vrouwen maken duidelijk nu niet de keuze lijsttrekker te willen worden. Ik denk dat partijen een vrouw als lijsttrekker niet zo belangrijk vinden dat alles op alles wordt gezet om dat te bereiken. En dan bedoel ik niet op het moment dat de lijst wordt samengesteld, maar door nu al vooruit te lopen op de volgende verkiezingen.

‘Het voorstel van Samsom is een concreet gebaar in de goede richting. Veel partijen hadden vier jaar geleden een vrouw op plek twee, dat kreeg geen tastbaar vervolg. Nu ligt het in elk geval vast. Ik vraag mijn toekomstige partijleider aan de emanci-

patie dagelijks aandacht te geven. Partijen moeten vrouwen stimuleren door voor kweekvijvers te zorgen. Vrouwen hebben vaak een steuntje in de rug nodig. Ze leggen eerder de nadruk op hun zwakheden en melden zich sneller als ze aangemoedigd worden.

‘Er ligt ook een taak voor de partijvoorzitter. Benoemingscommissies hebben de neiging kandidaten te kiezen die op hen zelf lijken. Zijn er vooral mannelijke leden, dan heb je als vrouw een achterstand. De gevolgen zie je in het bedrijfsleven en in de wetenschap: slechts 17 procent van de hoogleraren is vrouw. Dan zit je onder Oeganda. Daar word ik in het buitenland geregeld op aangesproken.

‘Als Nederland een vrouwelijke premier krijgt, zal dat een enorme boost geven. Het past helemaal bij deze tijd, waarin diversiteit een gegeven is. Ik ben daar niet pessimistisch over. We zijn een heel eind: de eerste vrouwelijke premier is al geboren. Het komt er nu op aan die een kans te geven, en zo nodig te coachen.’

ANKIE BROEKERS-KNOL

(70) is senator namens de VVD en voorzitter van de Eerste Kamer. Ze is getrouwd en heeft twee dochters.

‘Als ze het mij hadden gevraagd, had ik ja gezegd’

‘**B**edenk wel: pas in 1956 werd de Lex-Van Oven aangenomen, waarmee de handelingsonbekwaamheid van de gehuwde vrouw werd afgeschaft. Sindsdien zijn er au fond geen praktische obstakels. Edith Schippers zou heel goed premier kunnen zijn - en ik zeg dat niet omdat ze van mijn partij is. Maar we hebben nu een minister-president van wie iedereen zegt: die doet het toch wel goed. Dan gaat het dus nu even niet. En andere vrouwelijke premierkandidaten zie ik nog niet aanstormen.

‘Mannen moeten bereid zijn te accepteren dat het talent net zo goed bij vrouwen zit. Toen ik me als voorzitter van de Eerste Kamer kandideerde, waren ze dat. Die voorzitterskwaliteit heb je als premier nodig en verder een goede politieke antenne en een rechte rug. Die drive van Schippers herken ik. Maar je moet ook een bepaalde hardheid hebben.

‘Mannen denken in macht, vrouwen kijken naar wat werkbaar is. Dat is psychologie van de koude grond, ik weet het. Maar ik

zie dit wel om me heen gebeuren.

‘Mannen kapen ook eerder anderen ideeën om er zelf goede sier mee te maken. Doen vrouwen zo iets, dan worden ze al snel bitcherig gevonden. Als ze zich opwinden, gaat vaak de stem omhoog. Om gezag uit te stralen, moet je juist een octaaf naar beneden.

‘Vrouwen die regeringsleider zijn, hebben vaak geen kinderen. Het is naer, maar dat maakt wel uit. Politiek kan het gezinsleven onder spanning zetten: kijk eens hoeveel Kamerleden er gescheiden zijn.

‘Toen Rutte nog staatssecretaris was, dacht niemand dat hij zo’n goede premier zou kunnen zijn. De gelegenheid maakt de persoon. Mensen zeggen tegen mij ook: die functie is je op het lijf geschreven. Maar voordat ik het deed, werd niet aan me gedacht.

‘Vrouwen moeten vaker hun vinger opsteken en zeggen: laat mij het maar doen. Als ze hadden gevraagd of ik minister-president wil worden, had ik ja gezegd. Natuurlijk.’